

Neum: Bosansko-hercegovačka turistička meka svakodnevno

23. prosinca 2020.

Mali gradić, istinski raj za dušu i oko, Neum, smješten je na samom jugu Bosne i Hercegovine, a uvijek je bio mjesto oko kojega su se lomila koplja. Kad je Dubrovačka Republika vidjela da bi moglo biti velikih problema s Turcima, vođena trgovačkom snalažljivošću i političkom domišljatošću, vlast je 1718. godine predala ili bolje reći, ustupila Neum Turcima. Hrvati su u Neumu uvijek imali većinu, pa prema posljednjem popisu, od ukupnog broja stanovnika 4.653 danas u Neumu živi 97,64% Hrvata.

Piše: Anto PRANJKIĆ

Iako bi nam bilo mnogo lakše da smo svoje putovanje prema Neumu organizirali drugim pravcem, odlučili smo se u jedini bosansko-hercegovački gradić na moru doći iz pravca Čapljine i Mostara. Pogriješili smo, jer je cesta izrazito uska a na nekim dionicama i jako oštećena. Uz to, ponekada vam na pola ceste izađe krava i kao ukleta stoji na jednom mjestu, pa neće ni lijevo ni desno, ni gore ni dolje. Taman kada ju uspijete udobrovoljiti da svoju cijenjenu pojavu makne barem toliko da možete proći, kotači vam upadnu u „rupu“ i tek onda, onako sebi u bradu poželite da „živu glavu izvučete“.

Šalu na stranu, nije baš tako strašno doći iz unutrašnjosti Hercegovine do Neuma, ali uistinu zbog uvjeta i teško prohodne prometnice kroz Svtavu i druga mjesta, put u Neum vam se čini kao da traje cijelu vječnost. Istini za volju, protutnje pored vas mnogobrojni „domaći“ vozači, koji vam na domaćem hrvatskom nešto „sočno“ kažu, ali najbolje vam je preći preko toga i pokušati nastaviti put.

Mali gradić, istinski raj za dušu i oko, Neum, smješten je na samom jugu Bosne i Hercegovine, a uvijek je bio mjesto oko kojega su se lomila koplja. Kad je Dubrovačka Republika vidjela da bi moglo biti velikih problema s Turcima, vođena trgovačkom snalažljivošću i političkom domišljatošću, vlast je 1718. godine predala ili bolje reći, ustupila Neum Turcima. Hrvati su u Neumu uvijek imali većinu, pa prema posljednjem popisu, od ukupnog broja stanovnika 4.653 danas u Neumu živi 97,64% Hrvata.

-Ne samo u Neumu, nego u cijelom neumskom zaljevu Hrvati su u debeloj većini bili cijelo vrijeme, napominje Pero Raić, jedan od društveno-kulturnih djelatnika u ovom gradu i kaže kako je Neum održao turizam.

-Ove godine smo polako a sigurno bili preuzeli i primat u ovom dijelu Jadrana, jer iako je pandemija korona virusa vladar života i smrti u cijelom svijetu, ipak virus nije uspio „ubiti“ turizam u Neumu. Nama je i ove godine u goste došlo oko 20.000 gostiju. Došli su prvenstveno ljudi iz Bosne. Njih je najviše iz Tuzle, Kalesije, Tešnja, Dervente,... Njima odgovaraju uvjeti i oni koji se tiču usluga, ali i oni koji se tiču cijena, kaže Pero. On se nada da će tako biti i u budućnosti, ali ne isključuje ni mogućnost da se gosti iz BiH pojačaju kojom stotinom sa Zapada

-Bilo bi dobro da dođu i Nijemci, Šveđani, Nizozemci, ali mi smo zadovoljni i našim.

Kad je turizam u pitanju Neum je svoje usluge i način poslovanja razvio do vrhunca. Malo tko zna da je i direktor Instituta za turizam sa sjedištem u Zagrebu dr. Sc. Damir Krešić, rođen u Neumu. Njegov otac Tomislav desetljećima se bavi hotelijerstvom i jedan od vodećih hotelijera na Jadranu. Brojni gosti koji su odsjedali u njegovim hotelima kažu da boljeg domaćina nisu upoznali, jer kod gospodina Tomislava uz dobru hranu i piće dobijete i kvalitetnu dozu šale, koja razgali dušu.

Interesantno je da konfiguracija grada Neuma uopće ne odgovara za bavljenje nekih vrsta sporta. No, Neum je već dugo poznat po svojim sportskim kolektivima te se ovdje rađaju talenti, a prve sportske korake mogu učiniti, redom: u biciklističkom, vaterpolskom, boćarskom, rukometnom pa čak i nogometnom klubu. Brojni neumski učitelji, nastavnici i profesori amaterski su se bavili sportom i mlađim uzrastima prenose ljubav prema sportu, a potporu su dobivali i od predstavnika vlasti poglavito od gospodina Vinka Sentića, koji je obnašao i obnaša vrlo važne dužnosti u ovom gradu.

I njega kao i mnogobrojne njegove sugrađane najviše muči lokalna cesta koja vodi do graničnog prijelaza s Republikom Hrvatskom.

-Mnogima je problem granični prijelaz. Nama prijelaz nije problem. Nama je problem kako doći do njega, malo ozbiljno a malo kroz šalu kaže gospodin Sentić i napominje da je to uistinu veliki problem za cijeli Neum.

Brojni građani Neuma obiteljski su povezani s Hrvatima preko granice, jer su se brojne Neumke udale za Opuzence ili Metkovićanke i obrnuto. Tako nam Ante Šešelj iz Opuzena s ponosom ističe kako ima najbolju nevistu na svitu.

-Nađe ona vrime na i za nas i za svoj Neum.

On kaže kako su uvijek bile dobre veze između pograničnih naselja Dalmacije i Hercegovine i kako se u stara vremena i konkretno pomagalo:

-Posebno se to osjećalo kroz trgovinu. Naša je kuća znala biti puna hercegovačkoga duvana, koji je služio za prodaju, a koji se u našoj kući zadržavao sve dok nije dolazilo vrime za daljni put u unutrašnjost Hrvatske, kaže Šešelj i napominje kako mu nije jasno tko je „izmislio“ korona virus. Kroz smijeh kaže kako mu je „vrime da ide ća“.

I doista u Neumu se u jednom periodu pojavila pandemija, ali nije utjecala na neke veće poremećaje u zdravlju ljudi pogotovo onda kada je bilo najosjetljivije, a to je vrijeme kada dolaze turisti, jer većina ljudi iz Neuma ipak živi od turizma. No, postoji i onaj manji broj koji se bavi stočarstvom i poljoprivredom.

-Tu se uzgaja sve što može živjeti u Hercegovini. Nema koje vrste krave ovdje nećete naći, ali ipak ovčarstvo je i sada najrazvijenije. No, daleko je to od onih zlatnih vremena kada su ljudi u selima oko Neumu imali velika stada sa i do 500 grla. Danas se sve to svelo na mala obiteljska stada i teško da će se naći neki ozbiljniji uzgajivač, napominje dobro upućeni „gost“ iz Opuzena.

Iako je Neum relativno malo mjesto, postoji kulturno područje u kojem je vrlo poznat i to ne samo u Hercegovini i Hrvatskoj, nego mnogo šire. Radi se o Peri Pavloviću, koju je stekao pjesničku reputaciju i slovi za jednog od najvećih živućih hercegovačkih pjesnika.

Nakon razgovora s dragim ljudima i uz neke peripetije stigli smo do graničnog prijelaza s Republikom Hrvatskom. Nije bilo nikakvih problema na prijelazu. I uistinu kako nam rekoše naši sugovornici, problem je doći do njega.

Ostavljamo Neum i BiH u polumraku sigurni da će ovi ljudi preživjeti još jednu noć i sutra opet krenuti u novi dan i prkositi svim negativnim pojavama koje nas opterećuju svjesni da će jednog dana ipak korona otići i zauvijek napustiti ljudski rod.